

10^η Ενότητα: *Γνωρίζω τον τόπο μου και τον πολιτισμό του*

Γλώσσα Α΄ Γυμνασίου

Απαντήσεις στις ερωτήσεις του Τετραδίου Εργασιών

σχ. βιβλίο (σ.σ. 74 - 79)

Απαντήσεις στις ερωτήσεις του Τετραδίου Εργασιών

Δευτερεύουσες προτάσεις - Υποτακτική σύνδεση προτάσεων - Σημεία στίξης

Κείμενο 1 [Οι περισσότερες της Τήνου] (σελ. 74)

- 1. Το κείμενο αυτό βρίσκεται σε έναν τουριστικό οδηγό. • Πιστεύετε ότι οι πληροφορίες που δίνει μπορεί να ενδιαφέρουν έναν επισκέπτη της Τήνου; • Γιατί;**

Το κείμενο δίνει πληροφορίες για τους περισσότερες το οποίο είναι κάτι που σίγουρα θα ενδιαφέρει τους επισκέπτες του νησιού, καθώς μοιάζουν με μικρούς πύργους, είναι διάσπαρτοι στο νησί –πάνω από 1.000 υπολογίζεται ο αριθμός τους- και σίγουρα προκαλούν την περιέργεια του επισκέπτη του νησιού.

- 2. «Η εκτροφή των περιστερών στο νησί λέγεται ότι ξεκίνησε κατά την ενετική περίοδο». Χωρίστε την περίοδο σε προτάσεις. • Ποια είναι κύρια πρόταση και ποια δευτερεύουσα; • Γιατί δε χωρίζεται η κύρια πρόταση από τη δευτερεύουσα με κόμμα;**

α. λέγεται (κύρια)

β. ότι η εκτροφή των περιστερών στο νησί ξεκίνησε κατά την ενετική περίοδο. (δευτερεύουσα)

Δε χωρίζεται με κόμμα γιατί η δευτερεύουσα είναι υποκείμενο του απρόσωπου ρήματος λέγεται και, όπως έχουμε δει, οι κύριοι όροι μιας πρότασης δεν χωρίζονται μεταξύ τους με κόμμα.

- 3. «Με μικρούς πύργους μοιάζουν οι περισσότερες της Τήνου, καθώς υψώνονται ευθύγραμμοι και αυτοτελείς μέσα στις ρεματιές και τα περιβόλια». Χωρίστε την περίοδο σε προτάσεις. • Οι προτάσεις της περιόδου συνδέονται παρατακτικά ή**

υποτακτικά; • Αιτιολογήστε την απάντησή σας; • Γιατί οι δύο προτάσεις της περιόδου χωρίζονται με κόμμα; • Τι είδους επιρρηματικός προσδιορισμός είναι η δευτερεύουσα πρόταση της περιόδου; • Τι δηλώνει;

α. Με μικρούς πύργους μοιάζουν οι περιστεριώνες της Τήνου,
β. καθώς υψώνονται ευθύγραμμοι και αυτοτελείς μέσα στις ρεματιές και τα περιβόλια.

- Οι προτάσεις συνδέονται με υποτακτική σύνδεση καθώς δεν είναι ισοδύναμες. Η πρώτη είναι κύρια πρόταση και η δεύτερη δευτερεύουσα αιτιολογική.
- Χωρίζονται με κόμμα γιατί η δευτερεύουσα αιτιολογική δηλώνει επιρρηματική σχέση (αιτία).

4. Εκτός από κόμματα και τελείες, ποια άλλα σημεία στίξης χρησιμοποιεί ο συγγραφέας; • Σε ποια σημεία του κειμένου; • Τι προσφέρουν στο κείμενό του;

Εκτός από κόμματα και τελείες ο συγγραφέας χρησιμοποιεί διπλή παύλα δύο φορές: Ορθώνονται διάσπαρτοι –αληθινά μνημεία τηνιακής αρχιτεκτονικής- ανάμεσα σε χωράφια/άλλα πουλιά –εχθροί των περιστεριών- όπως η κουρούνα.

Στην πρώτη περίπτωση οι παύλες τονίζεται η αρχιτεκτονική σημασία των περιστεριώνων και στη δεύτερη αναφέρονται τα πουλιά που δεν πρέπει να χωράνε από τα ανοίγματα των περιστεριώνων.

5. α. «Άπειροι συνδυασμοί και θέματα ... και τα τρίγωνα».

β. «Τα πολλά διαζώματα ... περισσότερο επιβλητική».

- Αιτιολογήστε τη χρήση του κόμματος στα αποσπάσματα.

α. Το κόμμα μετά τη λέξη *σχιστόπλακες* στόχο έχει να ξεχωρίσει και να δώσει έμφαση στο δεύτερο τμήμα όπου, μετά το κόμμα, στη λέξη *κυπαρίσσι* έχουμε απαρίθμηση όμοιων όρων που είναι ασύνδετοι.

β. Τα δύο κόμματα περικλείουν τη φράση *μιας πυργοειδούς κατασκευής*, η οποία είναι ονοματικός προσδιορισμός που λειτουργεί ως παράθεση στη λέξη *κτιρίου*.

Κείμενο 2 [Πέντε παιδιά πολυγυρνά] (σελ. 74)

1. Σε τι είδους βιβλίο θα περιμένατε να βρείτε ένα τέτοιο κείμενο;

Το κείμενο περιγράφει έναν παραδοσιακό χορό από τον Πολύγυρο της Χαλκιδικής και συνεπώς θα περιμέναμε να το βρούμε σε ένα βιβλίο λαογραφίας ή σε κάποιον τουριστικό οδηγό που αναφέρεται στη Χαλκιδική.

2. Βρείτε και υπογραμμίστε τις δευτερεύουσες προτάσεις του κειμένου.

- που χορεύεται από γυναίκες στον Πολύγυρο Χαλκιδικής με τη λαβή από τον καρπό: δευτερεύουσα (αναφορική) πρόταση, λειτουργεί ως ονοματικός προσδιορισμός στη λέξη χορός της κύριας πρότασης.
- που συνδέεται με την ιστορία του τόπου: δευτερεύουσα (αναφορική) πρόταση, λειτουργεί ως ονοματικός προσδιορισμός στη λέξη χορός της κύριας πρότασης.
- που λέγονται από τις γυναίκες: δευτερεύουσα (αναφορική) πρόταση λειτουργεί ως ονοματικός προσδιορισμός στη λέξη τραγούδια της κύριας πρότασης.
- να ξεσηκωθούν κατά των Τούρκων τον καιρό των επαναστάσεων της Χαλκιδικής: δευτερεύουσα (βουλητική) πρόταση, λειτουργεί ως αντικείμενο του ρήματος παρότρυναν της κύριας πρότασης.
- που δεν ήταν και λίγες στη Χαλκιδική: δευτερεύουσα (αναφορική) πρόταση λειτουργεί ως ονοματικός προσδιορίζει στη λέξη συμφορές της κύριας πρότασης.
- χωρίς να καταλαβαίνουν το βαθύτερο συμβολικό νόημά τους: δευτερεύουσα πρόταση, λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός που δηλώνει τρόπο.
- για να δειωνιστούν: δευτερεύουσα (τελική) πρόταση, λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός που δηλώνει σκοπό.
- να θυμίζουν στις ερχόμενες γενεές τη ρίζα του γένους: δευτερεύουσα (τελική) πρόταση (συνδέεται παρατακτικά με την προηγούμενη με τον σύνδεσμο και), λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός που δηλώνει σκοπό.
- όπως είναι δεμένα από τον καρπό: δευτερεύουσα (αναφορική) πρόταση, λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός που δηλώνει τρόπο.

3. Με ποιες λέξεις γίνεται υποτακτική σύνδεση προτάσεων στο συγκεκριμένο κείμενο;

Η υποτακτική σύνδεση γίνεται με τους τελικούς συνδέσμους: να, για να.

Την αναφορική αντωνυμία που.

Το αναφορικό επίρρημα όπως.

4. «Παρότρυναν, συμφορές, συνδέεται». Σε ένα λεξικό συνωνύμων-αντιθέτων βρείτε για τις λέξεις αυτές συνώνυμα και αντίθετα.

Λέξεις	Συνώνυμα	Αντίθετα
παροτρύνω	προτρέπω, παρακινώ, ενθαρρύνω	αποτρέπω, αποθαρρύνω, εμποδίζω
συμφορά	δυστυχία, ατυχία, τραγωδία	ευτυχία, ευημερία, επιτυχία
συνδέω	ενώνω, επικοινωνώ, αλληλοεξαρτώ, συσχετίζω	απομακρύνω, διαχωρίζω

5. Συζητήστε στην τάξη πώς ένας παραδοσιακός χορός συνδέεται με την ιστορία ενός τόπου. Αναφερθείτε σε σχετικά παραδείγματα χορών που γνωρίζετε.

Ντυμένοι στα μαύρα και αρματωμένοι χορεύουν. Ο χορός των Ποντίων, ο Πυρρίχιος, εντυπωσιάζει και ταυτόχρονα συγκινεί.

Στο βιβλίο του Λάμπρου Σ. Βρεττού «Λεξικό Τελετών, Εορτών και Αγώνων των Αρχαίων Ελλήνων» περιγράφεται η ιστορία του:

*Πυρρίχη (η). Χορευτικό αγώνισμα με στρατιωτικό χαρακτήρα. Ήταν ένοπλος (ενόπλιος) χορός, γνωστός με το όνομα πυρρίχιος και αποτελούσε ένα είδος ενόπλιου πολεμικού χορού. Χορευόταν από παιδιά, έφηβους και άνδρες, αλλά και από γυναίκες .

Κατά την εκτέλεση του ενόπλιου Χορού οι χορευτές, κρατώντας ασπίδα και δόρυ και φορώντας περικεφαλαία, μιμούνταν τις κινήσεις των στρατιωτών σε ώρα μάχης. Ο χορός διακρινόταν για τη ζωηρότητα των κινήσεων και τις παράδοξες περιστροφές του σώματος. Για τη γέννηση της πυρρίχης υπάρχουν διάφορες

εκδοχές. Μια αναφέρει πως ήταν απομίμηση του χορού της Παλλάδας Αθηνάς, η οποία μόλις γεννήθηκε πάνοπλη απ' το κεφάλι του Δία, έσειε την ασπίδα και το δόρυ χορεύοντας έναν ενόπλιο χορό, ή πως γινόταν σε ανάμνηση του χορού της Αθηνάς μετά τη νίκη της κατά των Γιγάντων. Άλλη εκδοχή λέει πως η πυρρίχη πρωτογεννήθηκε κατά την πολιορκία της Τροίας και εκτελέστηκε για πρώτη φορά κοντά στη φωτιά, που είχαν ανάψει οι Έλληνες για να κάψουν τον νεκρό Πάτροκλο. Τρίτη εκδοχή αναφέρει πως πρωτοχορεύτηκε απ' τους Δωριείς στην Κρήτη, ενώ άλλη θέλει την καταγωγή του ενόπλιου χορού λακωνική. Αναφέρεται ακόμη πως τον πυρρίχιο πρωτοχόρεψε ο Νεοπτόλεμος, ήρωας της Τροίας και γιος του Αχιλλέα, απ' τη χαρά του που σκότωσε τον Ευρύπυλο, γιο του Τήλεφου. Επειδή δε ο Νεοπτόλεμος ονομαζόταν και Πύρρος”...

Κείμενο 3 [Μ. Παρασκευή στην εκκλησία] (σελ. 75)

- 1. Σε ποιο βασικό στοιχείο πολιτισμού ενός τόπου αναφέρεται το κείμενο; • Αν βρισκόσαστε μαζί με τον συγγραφέα, τι θα βλέπατε, τι θα ακούγατε και τι θα μυρίζατε;.**

Το κείμενο κάνει αναφορά στο θρησκευτικό αίσθημα και την βαθιά πίστη των ανθρώπων.

Αν ήμασταν μαζί με τον συγγραφέα θα βλέπαμε: τη βυζαντινή εκκλησία, τις πέτρες, τα σκαλισμάτα, τις ζωγραφιές, τις καλόγριες που ζουν στο μοναστήρι, τις βυζαντινές εικόνες, την εκκλησία και τον Επιτάφιο που είναι στολισμένος με άνθη λεμονιάς.

Θα μυρίζαμε: το μεθυστικό άρωμα των λεμονανθών με τους οποίους είναι στολισμένος ο Επιτάφιος, τη μυρωδιά των κεριών που καίγονται στα κηροπήγια.

- 2. Βρείτε τα ακόλουθα αποσπάσματα στο κείμενο:**

α. «Στο μελίχλωρο φως ... της Παναγιάς».

β. «Αλάκερος ο χαριτωμένος ναός ζούσε κι ανάπνεε γαλήνιος σαν ζεστός ζωντανός οργανισμός».

γ. «Ποτέ δεν περίμενα... ανθρώπινη κατανόηση».

• Χωρίστε τα αποσπάσματα σε προτάσεις. • Σε ποια υπάρχει παρατακτική σύνδεση προτάσεων και σε ποια υποτακτική; • Ποιοι σύνδεσμοι χρησιμοποιούνται για την υποτακτική σύνδεση των προτάσεων;

α. Στο μελίχλωρο φως του δειλινού η Παντάνασσα έλαμπε σαν φιλντισένιο βυζαντινό πυξίδι με υπομονή κι αγάπη δουλεμένο για να σκεπάξει τη μυρόβλητη πνοή της Παναγιάς.

Η σύνδεση είναι υποτακτική γιατί η πρώτη πρόταση είναι κύρια και η δεύτερη δευτερεύουσα τελική (ως επιρρηματικός προσδιορισμός του σκοπού). Ο σύνδεσμος που ενώνει τις δύο προτάσεις είναι ο **για να**.

β. Αλάκερος ο χαριτωμένος ναός ζούσε κι ανάπνεε γαλήνιος σαν ζεστός ζωντανός οργανισμός.

Η σύνδεση μεταξύ των προτάσεων είναι η παρατακτική γιατί και οι δύο προτάσεις είναι κύριες και συνδέονται μεταξύ τους με τον παρατακτικό σύνδεσμο **και**.

γ. Ποτέ δεν περίμενα πως θα 'βρισκα στις βυζαντινές ζωγραφιές τόση γλύκα, τόση θερμή ανθρώπινη κατανόηση.

Η σύνδεση μεταξύ των προτάσεων είναι υποτακτική, καθώς η πρώτη πρόταση είναι κύρια και η δεύτερη είναι ειδική που συνδέεται με τον ειδικό σύνδεσμο **πως**.

3. Εκτός από τελείες και κόμματα, ποια άλλα σημεία στίξης χρησιμοποιεί ο συγγραφέας στο κείμενο; • Εντοπίστε τα και βρείτε γιατί τα χρησιμοποιεί. • Τι εκφράζει με καθένα απ' αυτά;

Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί:

α. Θαυμαστικό: *Τι ενόητα, ...του τρούλου! // Κι ο Άγγελος ...καταστρόγγυλο γόνατο!*

- Το θαυμαστικό εδώ εκφράζει θαυμασμό του συγγραφέα.

β. Ερωτηματικό: *Πού πάει με τόση χαρά και βιάση;*

- Δηλώνει την απορία του συγγραφέα.

γ. Αποσιωπητικά: *Μα τώρα τα χρώματα ετούτα, ... σαν ένα σύννεφο που περνάει και σκορπίζεται... // Κι ο Άγγελος ... Σαν να 'ναι αρραβωνιαστικός και πάει... // Όλη η εκκλησία ... Απόλλωνα στους Δελφούς, χτισμένο από κερι και φτερά...*

- Με τα αποσιωπητικά ο συγγραφέας αφήνει ατελείωτες τις φράσεις του αφήνοντας τον αναγνώστη να φανταστεί ο ίδιος το τέλος τους.

δ. Άνω τελεία: //Μπήκα στο ζεστό κουβούκλι της εκκλησιάς· στη μέση ο Επιτάφιος σκεπασμένος με λεμονανθούς, κι απάνω στους λεμονανθούς ξαπλωμένος νεκρός ο ακατάπαυστα πεθαμένος, ακατάπαυστα αναστημένος· μια φορά τον έλεγαν Άδωνη, τώρα Χριστό.

- Στην πρώτη περίπτωση μετά την άνω τελεία ο συγγραφέας αναφέρει με τη σειρά όλα όσα βλέπει. Με τη δεύτερη ο συγγραφέας δίνει έμφαση στο δεύτερο μέρος της περιόδου.

- 4. Βρείτε τις λέξεις «μελίχλωρο, μυρόβλητη, ασκητικές, εκστατικά, ακατάπαυστα». • Ξέρετε τι σημαίνουν; • Βρείτε τις σημασίες τους στο λεξικό και γράψτε τις στο τετράδιό σας.**

μελίχλωρο: αυτός που έχει το θαμπό χρώμα του φρέσκου μελιού.

μυρόβλητη: η μυρωδάτη, αυτή που αναδίδει μύρο, που ευωδιάζει.

ασκητικός: αυτός που ταιριάζει σε ασκητή, σε καλόγερο, σε κάποιον που ζει με πολλές στερήσεις μακριά από τον υπόλοιπο κόσμο, ο αυστηρός.

εκστατικός: αυτός που είναι σε κατάσταση έκστασης.

ακατάπαυστος: αυτός που δεν καταπαύει, που δε σταματά· αδιάκοπος, ασταμάτητος.

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοείτε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

...Πράξεις Παιδείας!

Κείμενο 4 [Μαφάλντα-κόμικ] (σελ. 76)

1. Τι έπαθε ο Μανολίτο; • Τι έκαναν οι φίλοι του για να τον βοηθήσουν; • Είχε αποτέλεσμα η προσπάθειά τους;

Τον Μανολίτο καθώς καθόταν με τους φίλους τους και έκανε σχέδια για το μέλλον του, τον έπιασε λόξιγκας. Οι φίλοι του έσπευσαν αμέσως να τον βοηθήσουν, αλλά, καθώς δεν ήξεραν τι έπρεπε να κάνουν, χρησιμοποίησαν ένα λεξικό. Αφού βρήκαν το λήμμα της λέξης και διάβασαν τον επιστημονικό ορισμό της λέξης, περίμεναν να δουν τι θα συμβεί. Φυσικά, ο λόξιγκας δεν πέρασε και το μόνο που βρήκε η Μαφάλντα να πει ήταν ότι ίσως ο Μανολίτο αισθάνεται πιο σημαντικός αφού ο ορισμός του λόξιγκά του υπάρχει και στο λεξικό.

2. Τι κάνει αυτή την ιστοριούλα αστεία;

Αστεία κάνει την ιστορία το γεγονός

α. ότι την ίδια στιγμή που ο Μανολίτο λέει ότι θα φτιάξει κοσμήματα που θα σου κόβεται η ανάσα, έπειτα από λίγο κόβεται η δική του ανάσα.

β. ότι οι δύο φίλοι προσπαθώντας να βοηθήσουν τον Μανολίτο σε ένα θέμα υγείας ψάχνουν τη λύση σε ένα ερμηνευτικό λεξικό.

3. Ποια σημεία στίξης χρησιμοποιούνται στο κόμικ; • Δικαιολογείται η χρήση τους από τον συγγραφέα;

Τα σημεία στίξης που χρησιμοποιούνται είναι:

αποσιωπητικά στην αρχή (...ΚΙ ΟΤΑΝ) για να δηλωθεί ότι προηγούνται άλλα λόγια.

θαυμαστικό (ΧΙΚ!) για να εκφράσουν ξάφνιασμα, δυσφορία, απορία, απογοήτευση, αμηχανία. Στην δεύτερη εικόνα τονίζει με ένταση τα λόγια του Μανολίτο.

ερωτηματικό: παντού δηλώνει απορία.

διπλή τελεία: όπου μπαίνει διασαφηνίζει το προηγούμενο νόημα.

εισαγωγικά: μέσα στα εισαγωγικά μπαίνει αυτούσιο το απόσπασμα από το λεξικό.

4. «Λόξιγκας είναι η γρήγορη εισπνοή που οφείλεται στην απότομη σύσπαση του διαφράγματος και συνοδεύεται από έναν χαρακτηριστικό ήχο». Χωρίστε το απόσπασμα σε προτάσεις. • Ποια είναι κύρια και ποιες δευτερεύουσες; • Σε ποιο σημείο έχουμε παρατακτική σύνδεση προτάσεων και σε ποιο υποτακτική;

α. Λόξιγκας είναι η γρήγορη εισπνοή: κύρια πρόταση

β. που οφείλεται στην απότομη σύσπαση του διαφράγματος: δευτερεύουσα αναφορική πρόταση, ονοματικός προσδιορισμός στο *εισπνοή*.

γ. και συνοδεύεται από έναν χαρακτηριστικό ήχο.: δευτερεύουσα αναφορική πρόταση ονοματικός προσδιορισμός στο *εισπνοή*.

Υποτακτική είναι η σύνδεση ανάμεσα στην κύρια και τις δύο δευτερεύουσες προτάσεις.

Παρατακτική είναι η σύνδεση ανάμεσα στις δύο δευτερεύουσες προτάσεις.

Κείμενο 5 [Το θαυμαστικό] (σελ. 77)

- 1. Γιατί τόσα χρόνια αυτός ο υπάλληλος δεν είχε χρησιμοποιήσει θαυμαστικό στα υπηρεσιακά του έγγραφα;**

Ο υπάλληλος δεν χρησιμοποιεί θαυμαστικό στα υπηρεσιακά του έγγραφα, επειδή τα επίσημα έγγραφα είναι τυπικά και κανένα δεν εκφράζει συναισθήματα, ενθουσιασμό, αγανάκτηση ή κάτι παρόμοιο.

- 2. Γιατί η γυναίκα του Περικλάντιν εξηγεί στην καθαρεύουσα πότε χρησιμοποιείται το θαυμαστικό;**

Η γυναίκα του Περικλάντιν ξέρει τον κανόνα για το θαυμαστικό έτσι όπως τον έμαθε στα μαθηματικά της χρόνια, τότε που επίσημη γλώσσα του ελληνικού κράτους ήταν η καθαρεύουσα.

- 3. «Ξέρεις, μάτια μου, πού βάζουμε θαυμαστικό, όταν γράφουμε;»: Εξηγήστε τη χρήση των κομμάτων στο απόσπασμα.**

Το *μάτια μου* μπαίνει ανάμεσα σε δύο κόμματα γιατί είναι κλητική προσφώνηση. Το κόμμα πριν το *όταν* μπαίνει για να χωριστεί η δευτερεύουσα χρονική «όταν γράφουμε» από την κύρια που προηγείται και στην οποία χρησιμεύει ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου.

- 4. «Σαράντα χρόνια μουτζούρωνε ... ή κάτι τέτοιο.»: Βρείτε στο απόσπασμα αυτό πώς συνδέονται οι προτάσεις μεταξύ τους.**

α. «Σαράντα χρόνια μουτζούρωνε χαρτιά, : κύρια πρόταση
β. είχε γεμίσει χιλιάδες κόλες, μυριάδες,: κύρια πρόταση
γ. και όμως δε θυμάται ούτε μια μονάχα γραμμή: κύρια πρόταση
δ. που να εκφράζει ενθουσιασμό, αγανάκτηση ή κάτι τέτοιο».: δευτερεύουσα αναφορική, ως ονοματικός προσδιορισμός στη λέξη *γραμμή*.

Οι δύο πρώτες κύριες συνδέονται μεταξύ τους με κόμμα, η τρίτη συνδέεται με τη δεύτερη με τον συμπλεκτικό σύνδεσμο **και**. Η τέταρτη πρόταση που είναι δευτερεύουσα συνδέεται με την προηγούμενη με την αναφορική αντωνυμία **που**.

5. «Έπιασε τον κοντυλοφόρο... γραμματεύς!!!»: Εξηγήστε τη χρήση των σημείων στίξης στο απόσπασμα.

Έπιασε τον κοντυλοφόρο και νόμισε πως κρατούσε ένα θαυμαστικό στα δάχτυλά του... Ο Περεκλάντιν βούτηξε την πένα στο καλαμάρι και υπέγραψε: «Ε. Περεκλάντιν, γραμματεύς!!!»

Τα αποσιωπητικά δεν ολοκληρώνουν την πρόταση του Περεκλάντιν και φανερώνουν την έκπληξή του. Η διπλή τελεία μας οδηγεί στην υπογραφή του Περεκλάντιν που βρίσκεται ανάμεσα στα εισαγωγικά. Τα θαυμαστικά στο τέλος μάς φανερώνουν τα συναισθήματα του Περεκλάντιν.

6. Μελετήστε το ντοσιέ με τις εκθέσεις που γράψατε όλη τη χρονιά. • Παρατηρήστε ποιο σημείο στίξης χρησιμοποιήσατε περισσότερο και ποιο απουσιάζει εντελώς από τα γραπτά σας. • Γράψτε ένα κείμενο με τις παρατηρήσεις σας αυτές και εξηγήστε τους λόγους που σας οδήγησαν σε αυτές τις επιλογές των σημείων στίξης. Προσέξτε στο κείμενό σας αυτό να χρησιμοποιήσετε σωστά τα σημεία στίξης και, ίσως, κάποια από αυτά που παραβλέψατε όλο τον χρόνο.

Ψάχνοντας σήμερα τις εκθέσεις που έγραψα όλο τον χρόνο παρατήρησα ότι το σημείο στίξης που χρησιμοποίησα λιγότερο ήταν η άνω τελεία. Ίσως γιατί δεν είμαι ιδιαίτερα εξοικειωμένος με το σημείο αυτό, ίσως γιατί στη θέση του προτιμούσα να χρησιμοποιώ την τελεία. Βλέποντας τα γραπτά μου ανακάλυψα, επίσης, ότι ίσως πρέπει να χρησιμοποιώ τα αποσιωπητικά περισσότερο και λιγότερο τα θαυμαστικά!!!

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοείτε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

...Πράξεις Παιδείας!

Κείμενο 6 [Τα χωριά του Πηλίου] (σελ. 78)

Σημειώστε τα σημεία στίξης στο παρακάτω κείμενο.

Μπήκε στο λεωφορείο Πορταριάς-Μακρυνίτσας, που γέμισε ασφυκτικά από μαθητές λυκείου που επέστρεφαν στα χωριά τους και ενήλικες φορτωμένους πακέτα και δέματα. Ήταν ένα χαρούμενο λεωφορείο.

Τα παιδιά έλεγαν τα γνωστά δικά τους, πειράζονταν, αντάλλασσαν κρίσεις για το κρίσιμο ματς των τοπικών ομάδων... Εξυπακούεται ότι θα κέρδιζε η Νίκη Βόλου και θα τους πατούσαν τους αιώνιους αντιπάλους της αντίζηλης πόλης του κάμπου.

Έφτασαν στην Πορταριά κι άδειασε όλο το λεωφορείο. Η Αντρέα είχε αποφασίσει να πάει στη Μακρυνίτσα· της άρεσε καλύτερα, κι άλλωστε τη θυμόταν με νοσταλγία απ' την εποχή της τελευταίας σχολικής εκδρομής, της γνωστής πενθήμερης.

Το λεωφορείο άφησε όλους τους τελευταίους επιβάτες στο έμπα του χωριού.

Άρχισαν ν' ανηφορίζουν τον κεντρικό δρόμο και, άλλος αποδώ κι άλλος αποκεί, χάθηκαν στα στενά σοκάκια.

Τα μαγαζιά με τα γλυκά του κουταλιού –τα δήθεν σπιτικά και φτιαγμένα επιτόπου– και τα γνωστά τουριστικά ήταν θεόκλειστα και αμπαρωμένα.

Κείμενο 7 [Η γιαγιά μου η Αθήνα] (σελ. 79)

Στο κείμενο 7 να σημειώσετε τα σημεία στίξης.

Έχω ζήσει σε πολλές πόλεις. Μερικές απ' αυτές –το Σίντνεϊ, τη Νέα Υόρκη– τις αγάπησα πολύ, κι ευχαρίστως θα τις ξανάβλεπα για λίγο, έστω και μια φορά στα πέντε χρόνια. Αλλ' όση ζωή μού μένει ακόμα, εδώ προπάντων, στην Αθήνα, θα 'θελα να τη ζήσω· κι εδώ, όταν έρθει κάποτε εκείνη η ώρα, εδώ να τελειώσω τις μέρες μου. Ως τότε, σκέφτομαι καμιά φορά, δε θα 'χει μείνει σχεδόν τίποτα απ' την Αθήνα μου,

εκείνη την Αθήνα που αγάπησα. Μα κάτι μέσα μου μού λέει πως ίσως να 'χω κι άδικο. Γιατί –εκτός κι αν γίνει πια καμιά μεγάλη, κοσμογονική αλλαγή– θα μένουν πάντως για πολύ καιρό ακόμα (για πάντα ελπίζω) ο λόφος του Λυκαβηττού κι ο λόφος του Φιλοπάππου. Ως τότε βέβαια, θα 'χουν «αξιοποιηθεί» από κάποια κακόγουστη δημοτική ή κρατική υπηρεσία και θα 'χουν μαντρωθεί με συρματοπλέγματα· μα τα παιδιά και τα ζευγάρια των ερωτευμένων θα βρίσκουν πάντα έναν τρόπο ν' ανοίγουν ένα πέρασμα, για να μπορούνε να τρυπώνουν μέσα. Όσο κι αν μολυνθεί η ατμόσφαιρα, δεν πρόκειται ν' αλλάξει πολύ το μελιχρό αθηναϊκό φθινόπωρο, ο ήπιος αθηναϊκός χειμώνας με τις αλκυονίδες μέρες του, η μεθυστική άνοιξη και το ναρκωτικό καλοκαίρι, που έχει πότε πότε και τις βραδινές του αύρες. Όσο κι αν ρυπανθεί ο Σαρωνικός, θα μένει ελπίζω πάντα κάποια σχετικά καθαρή ακρογιαλιά. Οι άνθρωποι μπορεί στο μεταξύ να πηγαίνουν στη Σελήνη για δουλειές, μα η μαγεία του φεγγαριού τη στιγμή που ξεπροβάλλει πάνω από την κορυφογραμμή του Υμηττού θα μένει πάντα ίδια. Το μοναδικό φως του αττικού ουρανού δύσκολα θ' αλλάξει κι αυτό. Μέσα στην κόλαση που λένε πως θα είναι σε λίγα χρόνια η Αθήνα, θα μένει πάντα ο μικρός παράδεισος του μοναστηριού της Καισαριανής, δέκα λεπτά απ' το κέντρο. Απ' τα παλιά και τόσο ανθρώπινα σπιτάκια που ξέραμε, δε θα 'χει μείνει πια κανένα, αλλά σ' αυτές τις ακαλαίσθητες πολυκατοικίες που υψώνονται στη θέση τους, θα κατοικούνε για πολύ καιρό ακόμα άνθρωποι που θα μιλάνε λίγο πολύ την ίδια γλώσσα με μένα, θα σκέφτονται και θα αισθάνονται λίγο πολύ σαν και μένα.

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοείτε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

...Πράξεις Παιδείας!

Επιμέλεια: Αγγελική Χαιρέτη

...Πράξεις Παιδείας!